

Vastaus Lounais-Suomen Aluehallintoviraston selvityspyyntöön koskien Attendo Poutarinteen toimintaa

Lounais-Suomen Aluehallintovirasto on antanut Attendo Oy:n toimintayksikkö Poutarinteen valvontapäätöksen asiassa LSAVI/7016/05.06.03/2021 19.11.2021. Aluehallintovirasto pyytää Raision sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoa Poutarinteessä toteutettujen toimenpiteiden riittävydestä 17.3.2022 mennessä.

Attendo Poutarinteestä vastaanotettujen vakavien huoli-ilmoitusten perusteella yksikköä alettiin valvoa tehostetusti kevästä 2021 alkaen Raision kaupungin ja aluehallintoviraston yhteistyönä. Lokakuussa aluehallintovirasto on saanut kantelun Attendo Poutarinteen ruuan huonosta laadusta ja palveluasumisen asiakkaiden saaman tuen riittämättömydestä.

Valvontapäätöksen yhteydessä aluehallintovirasto on velvoittanut Attendo Poutarintettä antamaan Raision kaupungin sosiaali- ja terveyspalvelujen lautakunnalle selvityksensä siitä, mihin toimiin yksikössä on ryhdytty hoitohenkilöstömitoituksen nostamiseksi yksikön mielenterveyskuntoutujien palvelutarpeiden edellyttämälle tasolle. Selvityksessä tulee ilmetä miten asiakkaiden hoito ja huolenpito, toimintakykyä ylläpitävä ja edistävä toiminta, ateria- ja vaatehuolto, peseytymis- ja siivouspalvelut sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut on järjestetty sekä tehostetussa että palveluasumisessa. Lisäksi tulee antaa selvitys miten ruuan laatua kehitetään vastaamaan mielenterveyskuntoutujien tarpeita.

Annetun päätöksen mukaan aluehallintovirasto edellyttää Attendo Poutarinteen henkilöstömitoituksen nostamista tehostetussa palveluasumisessa keskimäärin 0,56 tasolle. Yksikössä noudatettiin aiemmin toiminnan aloituksessa annettua päätöstä 0,4 mitoituksesta. Koko ajan palvelussa on ollut asiakkaita vaativassa tehostetussa palvelussa myös 0,6 ja 0,7 mitoituksella. Palveluasumisen mitoitus jäi uudessa päätöksessä ennalleen 0,3 ja tukiasumisessa 0,1. AVI edellytti riittävää henkilöstöresurssia siivous-, pyykki- ja ruokahuoltotehtäviin mikä on 0,1 henkilöä jokaista tehostetussa tai palveluasumisessa asuvaa asiakasta kohti.

Attendo Poutarinne ilmoitti 31.1.2022 Raisiolle antamassaan selvityksessä rekrytoineensa yhden kokoaikaisen ■■■ 1.1.2022 alkaen. Lisäksi tukipalveluihin on palkattu 50 % työajalla ■■■ kokoaikaisen ■■■ lisäksi. Uusi ■■■ aloitti vasta 28.2.2022, joten tuo ajankohta on tarkastelujakson ulkopuolella.

Attendo Poutarinteen antaman selvityksen mukaan tehostetussa palveluasumisessa ja palveluasumisessa asiakkaiden kanssa harjoitellaan taitoja, joita tarvitaan päivittäisessä elämässä. Tällaisia taitoja ovat muun muassa hygienian hoito sekä ympäristön siisteydestä huolehtiminen asiakkaan toimintakyvyn ja yksilöllisten tarpeiden mukaan.

Asiakkaita ohjataan päivittäisissä toiminnoissa, kuten siivouksessa ja pyykinpesussa yksilöllisesti. Asiakkaat otetaan mukaan yksikön arjen askareisiin ja asiakkaiden on mahdollista paitsi osallistua yksikön osallisuutta tukevaan ryhmätoimintaan (keskustelu-, asiointi-, liikunta/ulkoilu-, rentoutus-, ruuanvalmistus- ja peliryhmät) myös olla vuorovaikutuksessa päivittäin henkilökunnan ja muiden asiakkaiden kanssa. Asiakkaiden osallisuutta tuetaan myös yksilöllisillä viikko-ohjelmilla ja tarjoten tukea sekä ohjausta asiakkaan työ- ja vapaa-ajan toimintojen toteutumiseksi.

Raision lausunto ja johtopäätös

Attendo Oy on lähestynyt kuntia aluehallintoviraston päätöksen johdosta ja ilmoittaa nostavansa tehostetun palveluasumisen vuorokausihintaa takautuvasti 19.11.2021 lukien. Siitä syystä tässä selvityksessä on arvioitu henkilökunnan riittävyttä ja lisälaskutusperusteita mainitusta 19.11.2021 lähtien.

Henkilöstömitoitusta arvioitaessa on laskettu toteutuneet työtunnit marras-, joul- ja tammikuulta. Marraskuun laskelmassa on huomioitu 11 päivää vanhan päätöksen mukaista mitoitusta ja 19 päivää uuden päätöksen mukaista mitoitusta. Yksikössä on ollut marras- ja joulukuussa 14 asukasta ja tammikuussa 13 asukasta tehostetussa palveluasumisessa, 12 palveluasumisessa marras- ja joulukuussa ja tammikuussa 13 asukasta sekä tuetussa asumisessa 2 asiakasta. Yhteensä eri palvelumuodoissa oli 28 asiakasta.

Attendo Poutarinteessä työskentelee ■■■ huolehtien yksikön päivittäisistä ateria- ja siivouspalveluista. Yksikköön on rekrytoitu 50 % ■■■, joka aloittaa työt helmikuussa Attendon antaman selvityksen mukaan, mutta aloitusajankohta tarkentui 28.2.

Henkilökunnan riittävyys on laskettu 3 viikon jaksoina toteutuneista työvuoroista huomioiden, että työajan tasoitusjaksona käytetään 6:ta viikkoa. Säännöllisen jaksotyön tuntimäärä on 114,75 tuntia/3 viikkoa. ■■■ työntunnit on merkitty työvuorotaulukoissa kaikki hallinnolliseen työhön, mutta lupapäätöksen mukaan ■■■ työaika jakautuu 50/50 hallinnolliseen ja asiakastyöhön. ■■■ on aloittanut vasta viime elokuussa ja siitä syystä hallinnolliseen työhön on mennyt enemmän kuin 50 %, Hän on kuitenkin osallistunut jonkin verran asiakastyöhön ja siitä syystä tässä tarkastuksessa on huomioitu 50 % hoitotyötä. Lisäksi ■■■ työtunnit on laskettu hoitotyöhön, koska työvuorotaulukossa ei ole merkintää työn kohdistumisesta muuhun kuin hoitotyöhön.

Asiakas- ja hoitotyön tunnit toteutuivat seuraavasti:

Mitoitusvaatimus:

8.11.-28.11.2021	10,43	10,3
29.11.-19.12.2021	9,86	11,64
20.12.2021-9.1.2022	9,49	11,64 (>31.12.21) 11,38(1.1.22>)
10.1.-30.1.2022	9,99	11,38

Henkilöstömitoitus ei ole toteutunut vaaditulla tasolla vielä tammikuun 2022 loppuun mennessä paitsi yhdellä marraskuun jaksolla minkä aikana keskimääräinen mitoitus nousi 0,56:een. Koska henkilökuntaa ei ole ollut riittävästi, kuluvat resurssit tehostetun palveluasumisen asiakkaiden tarpeisiin ja palveluasumisen asiakkaiden saama tuki jää tarvetta vähäisemmäksi.

Tukipalveluihin on ollut käytössä yhden kokoaikaisen henkilön työpanos mikä on vain yhden työntekijän täydet työtunnit. ■■■ huolehtii yhteisen pyykin pesemisestä, yleisten tilojen siivouksesta ja sellaisten asukkaiden huoneen siivouksesta, joiden asukkaat eivät pysty vahvasti ohjattunakaan siivoamaan huonettaan. ■■■ tehtäviin kuuluu aamupalan, iltapäiväkahvin ja iltapalan laitto ja lounaan sekä päivällisen asettaminen tarjolle. Pääsääntöisesti asiakkaan asunnon siivous ja pyykkien peseminen tehdään omaohjaajan tukemana tai itsenäisesti. Henkilöstöresurssia tukipalveluihin pitää olla 2,6. Tilanne tukipalveluiden osalta paranee maaliskuun alusta alkaen 50 % työaika tekevän ■■■ aloittaessa työt, muttei riitä täyttämään mitoitusvaatimusta.

Attendo Poutarinteessä on henkilöstöä huomattavasti alle päätöksen mukaisen keskimääräisen vähimmäisvaatimuksen ja asiakkaiden yksilöllisten palvelutarvemitoitusten mukaan. Hoitohenkilöstöstä alle puolet tekee työvuorotaulukoiden mukaan täyttä työaika. Suuri osa tekee vajaita työjaksoja, osa on runkosopimuksella palkattuja sijaisia ja osa keikkatyöntekijöitä. Tehostetun palveluasumisen asiakkaista viidellä on vaativan tehostetun palveluasumisen päätös ja siihen liittyvä korotettu mitoitus. Koska yksikössä on paljon ohjausta ja tukea tarvitsevia tehostetun palveluasumisen asiakkaita, palveluasumisen asiakkaiden saama tuki jää liian vähäiseksi.

Attendo Poutarinteen antamasta selvityksestä ei selviä miten asiakkaita houkutellessa toimintakykyä ylläpitävään ja edistävään toimintaan, vaan todetaan että asiakkaalla on mahdollisuus osallistua. Mielenterveyskuntoutujat jäävät helposti passiivisesti olemaan. Asiakkaan osallistumisen vahvistaminen

vaatii riittävää määrää ammattitaitoista henkilökuntaa ja vahvaa sitoutumista asiakaan kuntoutumisen edistämiseen.

Poutarinteen lounas ja päivällinen tulevat Ihalan Martista. Asukkailla ei ole mahdollisuutta vaikuttaa tarjottavien aterioiden laatuun eikä tarjolla ole vaihtoehtoisia aterioita.

Henkilökunnan rekrytointivaikeudet ovat yleisiä. Siitä huolimatta palveluntuottajalla on sekä velvollisuus että mahdollisuus huolehtia riittävästä henkilökuntamäärästä työnantajaominaisuuksia ja työskulttuuria kehittämällä.

Attendo Poutarinteen antamaa selvitystä ei voi pitää riittävänä. Yksikön toimintaa tulee edelleen ohjata ja valvoa tehostetusti vähintään puolen vuoden välein sekä edellyttää palveluntuottajalta enemmän toimenpiteitä erityisesti vakituisen, kokoaikaisen, koulutetun henkilökuntamäärän nostamiseksi ja asiakkaiden saaman palvelun laadun kehittämiseksi.